

Očitek, da smo militaristični, je podtikanje. Pod militarizmom se razume dvojno: ali da se vojaštvu daje vpliv tudi na notranjo in zunanjo politiko, ali da morajo narodi, oboroženi od pet do glave, s krvjo reševati svoje medsebojne spore. Niti v enem niti v drugem smislu nismo militaristični. Generalom pravimo: proč roke od politike, a glede medsebojnih odnosov z drugimi narodi smo mi za mirno sožitje vseh narodov, za nekrvavo razsodišče in za najdalekosežnejšo razorožitev, v čemur edinem vidimo možnost, da se rešimo finančne katastrofe in z njo gospodarske ter kulturne. Naš antimilitarizem pa obstoji v tem, da zahtevamo za vojsko zdravo in zadostno hrano, primerno obleko, lepo ravnanje, domače podnebje, enako pravnost in znosljivost napram oficirjem slovenske in hrvaške narodnosti, pravičnost brez vsakega protekcionizma tega omenjeni ljudje ne razumejo, pokvarjeni pa nočejo razumeti.

Boj za življensko in socialno pravo.

Kdor je za vedno rastoči militarizem, za vedno večje oboroženje, ta ne ve, da pod državnimi terjatvami padajo na tla kmetje, obrtniki in delavci, a da državi prejemki ne morejo tudi uradniškega, učiteljskega in duhovniškega stanu obvarovati večkrat pred največjo bedo. Mi smo sedaj v tem razvoju, da se vsi stanovi, razven državnih tatarov in kapitalistov, borijo za svojo eksistenco, da se pod njimi majejo tla mirnega, skromnega življenja in da se vsak dan ljudje obračajo v tujino, da najdejo kruh.

Zato je naše mišljenje, da trpeči stanovi ne smejo da nesiti vsak na svojo stran, ampak se stisniti rama ob ramo ter skupno boriti za svoj ogroženi obstanek. In to jim je omogočeno pod streho Slovenske ljudske stranke, kakor stranke celokupnega slovenskega naroda.

Ne prikrivamo si, da se v dnevnem življenju nahajajo nasprotja, a naša naloga je, ta nasprotja omiljevati in odpravljati, a ne jih uporabljati za medsebojni boj. Kdor hujska stan proti stanu, ni iz naših vrst. Prepričani smo, da s tem ravnamo v duhu krščanstva, ki z ljubeznijo in pravico spaja vse različne stanove v višje organizme, v narode in države.

Politika Slovenske ljudske stranke gre in bo šla za tem, da ne razkrajamo socialne strukture našega naroda. Nismo stranka samo enega razreda ali enega stanu, kajti razredna stranka že po svojem bistvu ne more biti konstruktivna, temveč mi smo stranka, v kateri najdejo vsi stanovi zavetje, mi smo stranka slovenskega občestva, slovenskega naroda. In za vse hočemo in bomo skrbeli po načelih krščanskega socializma, kakor nam jih je znal udahniti naš prvi učitelj dr. Krek.

Stranka slovenskega naroda.

Nismo pa stranka slovenskega naroda samo po besedah, po programu, ampak v istini, v dejanju. Velika večina slovenskega naroda se že nahaja pod našo streho. Ni vasi, ni trga, ni mesta, ni stanu, ni poklica, kjer bi Slovenska ljudska stranka ne imela svojih prijateljev in pristašev. Iz tega dejstva pa izvajamo zase sveto dolžnost, da moramo ravno mi od Slovenske ljudske stranke gledati s širjim pogledom na vsakokratno politično situacijo ter jo presojati s stališča celega naroda in ne samo z vidika manj ali bolj ozkega strankarskega stališča.

In politično situacijo trenutno presojamo tako, da je danes treba visoko držati zastavo slovenstva. V tem boju se bo odločilo, ali smo na pragu v odprto dvorano slovenske samostojnosti, ali pa smo voljni odreči se svojemu slovenstvu. Nikdar se ni bila situacija tako resna in tako

usodna, ko pri teh volitvah. Poklicane so bile stranke na vlado, ki so si nadele nalogo, da nas z vzemi sredstvi s sladko in pretečo besedo, z denarjem in nasiljem primorajo, narediti križ čez vse, kar je slovenskega. Boj ni več tih, ampak odkrit, mi smo izzvani na bojišče.

Za slovenski narod!

Za slovenski narod gre. Nam slovenski narod ni skupina ljudi, ki danes lahko čuti slovenski, jutri nemški, danes hrvaški, jutri srbski. To je narod, ki s svojim jezikom že nad tisoč let ogreva te naše hribe in doline, gore in ravnine, ki na tej lepi zemlji trpi in uživa, plaka in joka, vriska in se raduje. To je narod tisočletne skupne usode, skupnega doživlja, iz kojega ne moreš izstopiti kakor iz kakega bralnega društva in zopet vstopiti, kadar je treba. Ne moreš ga zatajiti, kakor ne svoje domače hiše, očeta in matere. Tisoč in tisoč niti veže ta narod skupaj. Tak narod sam sebe ne more anulirati!

Za ta slovenski narod se sedaj bije vojska. Kdor ga ljubi, kdor mu je zvest, naj se združi z nami v eno edino slovensko fronto. Ne »klerikalci«, ne liberalci, ne socialisti, ne komunisti so danes v ospredju, ampak v tem trenutku je na dnevnem redu ves slovenski narod, njegova bodočnost, njegova samostojnost. Nikogar ne odklanjamo, vse vabimo v solidarno borbo za slovensko stvar.

21 poslancev je imela dosedaj naša slovenska stranka. Ako zgubimo le enega, bodo nasprotniki klicali: Slovenci odstopajo od svoje slovenske stvari. Tega veselja jim ne smemo pripraviti. Zato pa vsi, pristaši in drugi prijatelji slovenske stvari, dne 8. februarja na volišče!

Nemčija po volitvah.

Z izidom državnoborskih volitev v nedeljo, dne 7. t. m., se je Nemčija precej spremenila, a nova Nemčija miroljubnosti, spravljivosti in ljudske oblasti ima še dolgo pot pred seboj. Lahko pa rečemo, da so za novo miroljubno in narodno Nemčijo postavljeni dobri in trdni temelji. Pri prejšnjih volitvah so dobile skrajne, z revolucijo grozeče stranke dobrih 6 milijonov glasov, sedaj so pa komunisti obdržali od 4 milijonov komaj polovico, od vseh strank so pa največji poraz doživeli skrajni nemški nacionalisti, monarhisti in fašisti pod vodstvom generala Luden dorffa in fašista Hitlerja, ki so imeli poprej dobra 2 mili-

jona glasov in 32 poslancev, sedaj so pa padli na okroglo 880.000 glasov in na 14 poslancev.

Poraz teh prevratnih nacionalistov je prava sreča za Nemčijo in dobro znamenje za njen napredek. Nemški fašisti so v volilni agitaciji nastopali z gesli, ki so pravi zasmeh napredka, razuma in svobode. Civilni agitatorji, med njimi tudi mnogo protestantskih pastorjev (duhovnikov), so vpili: »Nemci smo od Boga izvoljeni narod, Bog nas je postavil na zemljo, da mesto njega delamo red!« — bivši vojskovodje in generali so pa sestradanemu ljudstvu prirejali velike vojaške parade ter so vse pretepaške in zaslepljene mlade ljudi organizirali v bojna in nasilna krdela. Čudno, da nemški narod prenaša to generalsko oblastvo in oholest, ko ima vsak general mesečno več pokojnine v zlatih markah, ko 100%ni invalid in cela njegova bedna družina invalidskih in sirotinskih podpor za celo leto, ali pa še za dalje časa.

Nemški narod je začel trezno misliti in za enkrat je že dovolj, da je odklonil nacionaliste in monarhiste pod vodstvom generalov, vojnih hujskačev in pouličnih pretepačev, če tudi se je pri teh volitvah še obdržala zmernejša nacionalistična in monarhistična stranka s 102 poslanskima mandatoma. Nacionalisti danes sami ne bodo vedeli, s čim so še obdržali svoje volilce. Pred volitvami so nastopali z najrazličnejšimi proglašili: eni so besno pobijali londonski sporazum in Dawesov načrt glede vojnih odšodnin, drugi so v tem pogledu zahtevali raznovrstne spremembe, tretji so pa celo priznavali, da se kaj boljše za enkrat ni dalo doseči. Ta razdvojenost v mnenju in zahtevah kaže, da so nacionalisti stranka, ki za ceno vlade in oblasti menja svoja načela. Vsaka taka stranka je pa gnila in tako je tudi stranka nemških nacionalistov in monarhistov zapisana razkoru in razpadu.

Razveseljivo je, da se nemške republikanske stranke tako odločno bojujejo ter vstrajno in hrabro osvojujejo korak za korakom. Med republikanskimi strankami so najmočnejši socialni demokrati, ki so imeli poprej 100, sedaj pa imajo 130 poslancev, izvoljenih z okroglo 8 milijoni glasov ter so najmočnejša stranka v nemškem državnem zboru. Po številu nižji, a po pomenu za novo Nemčijo gotovo najvažnejši so republikanci katoliškega centroma, ki ima sedaj 69, prej pa 65 poslancev, Centrum sledijo kot odločni republikanci demokrati, ki imajo zdaj 32, prej pa 28 poslancev. Najodličnejši predstavnik te stranke in veliki nemški državnik je bil Rathenau, ki je bil umorjen v dobi genovske konference kot minister od monarhističnih zarotnikov. Komunisti s 45, prej 62 poslanci, so seveda tudi republikanci, pa ker nočejo sodelovati z meščanskimi strankami, pride v republikanskem taboru za urejevanje nove Nemčije samo še bavarska kmetjska zveza v pošte, ki ima sedaj 17, prej pa 10 mandatov.

V državnem zboru od 486 sedežev štejejo čisti republikanci brez komunistov torej 248 poslancev. To je sicer večina, a premajhna in položaj ni tako razčiščen, ka-

Kakor jelen je planil moj beli neznanec. V hipu je bil pri plotu. Široko drevo je segalo s svojimi močnimi vejami čezenj.

Tesneje je prijel z eno roko mene, poskočil in se v skoku prijel z drugo roko za veje ter se potegnil kvišku —

In kar sem sedaj doživljala, mi ostane vse življenje neizbrisno v spominu.

Za nama je letela vas vkup, divji krik je odmeval v temno noč, bilo je kot da je peklo izpuščen.

Toda moj rešitelj ni čakal na zasledovalce.

V hipu je bil na veji in kakor verica tako naglo je šinil po njej, se pognal in že bil na veji drugega drevesa, ki je stalo več metrov v stran. In naprej in naprej je hitel, se poganjal od drevesa do drevesa, stopal po zamotanih vrveh srbot in bršljana kakor po široki, gladki poti — in vse to z menoj v naročju in v noči, ki so jo le rahlo razsvetljevale južne zvezde!

Sapo mi je jemalo, vrtelo se mi je v glavi, pa strah me ni bilo. Kakor otrok v materinem naročju, tako varno sem se počutila. Krika na vasi že zdavnaj nisem več čula, mlado jutro je sijalo in še vedno sva hitela naprej, naprej —

Beli dan je že bil, ko se je ustavil.

Prispela sva na rob mične travnate planote. Spustil se je na tla ob potočiču, me posadil na trato, sam pa je obstal poleg mene.

Tistikrat sem ga prvič natančneje videla.

Visok človek je, bolj vitke postave, pa silnih pleč in roke se zdijo kakor da so spletene iz samih jeklenih vrvi. Najbolj me je zanimal njegov obraz. Čisto je podoben našim ljudem v Ameriki, razumen, duhovit, neustrašen, obenem pa dobrosrčen in mehak.

Mislila sem, da stoji pred menoj lovec iz prereje. Koliko takih ljudi sem videla na materini farmi v

Wisconsinu, rujavih, od solnca ožganih, v usnje obledenih!

Nikdar pa še nisem videla tolike, silne telesne moči in tako odkritega, prikupljivega obraza skupaj pri enem samem človeku —

Seveda sem ga koj nagovorila angleški.

Pa molče in žalostno je odkimal.

Poskusila sem s francoščino, z laščino, s španščino —

Zaman! Mož je odkimal in nekaj povedal v čudnih goltniških glasovih, ki niso bili nobenemu jeziku podobni.

Čudila sem se in ugibala, kako je mogoče, da tak pameten in dober človek, cel Evropejec po obrazu in po obnašanju, — pa govoriti ne zna.

V tem je pokazal na potok, kar je menda pomenilo, naj pijem, dvignil roko in šinil v gozd.

Šla sem pit in sem mirno čakala. Nisem se bala, da se ne bi vrnil. Preveč pošten je bil njegov obraz. Tudi strah me preveč ni bilo, ne pred njim, ne pred divjo džunglo. Take jasne, odkrite in mirne oči vzbujajo le zaupanje. Kar sem stopila na tole žalostno, zapuščeno zemljo, se še nisem počutila tako varne in mirne kakor v zavetju njegovih silnih mišic —

Kmalu se je vrnil s celo zalogo svežega sadja. Usul ga je pred mene in mi kazal, naj vzamem.

Glad se mi je oglasil in z veseljem sem segla po sočnih gozdnih sadežih. Tudi sam si je vzela. —

Pa nisva dolgo počivala.

Nenadoma je moj rešitelj vstal, pokazal v gozd in delal z roko znamenja. Brž sem razumela, da nama utegnejo biti črnici blizu. In do kočice da je še daleč, je kazal.

Spet sem ga objela krog vratu in spet se je začela vrtoglava pot 15—20 metrov visoko gori v gostih vejah džungle.

Poldne je menda bilo, ko se je zasvetilo skozi goščavo morje. Rešena sem bila —

Spustil se je k tlom in pokazal na kočico. Mignila sem mu, naj gre z menoj, pa kazal je v gozd. Prijela sem ga za roko in ga silila.

Obotavljal se je, nazadnje pa je le šel z menoj.

Toda v tistem trenutku nama je udarilo na uho streljanje, daleč nekje v gozdu.

V hipu je bil ves drugačen. Vzravnal se je, vse mišice so se mu napele, oči so se mu zbleščale. Napeto je poslušal.

Streljanje se je ponovilo. Čulo se je kakor da se je vnel hud boj nekje v globinah džungle.

Vprašaje sem ga gledala. Ali je četa pomorščakov trčila ob črnce, ki so naju zasledovali —?

Zgenil se je, pokazal name in na kočico, zamahnil z roko kakor v pozdrav in šinil v vejevje. —

Doma sem zvedela, da sem prav uganila. Četa, ki je šla mene iskat, je trčila ob črnce, ki so naju zasledovali. In mesto mene so ugrabili — nesrečnega Arnota! Pa upam, — ne, prepričana sem, da bo junaški neznanec, ki je rešil mene, rešil tudi gospoda Arnota.

To je moja povest! Vidite, gospod Clayton, da moj beli junak ni divjak in sirovež, ampak plemenit, pošten človek, ki nam dobro želi in ki nam je tudi že veliko dobrega storiil!

Le eno bi še rada, da bi se vrnil z gospodom Arnotom in —

Ine ni končala stavka. Clayton pa je molčal —

(Dalje prihodnjik.)